

Theologiæ Sacramentalis Scholasticæ Et Moralis Pars ...

Ad Mentem Doctoris Subtilis Ioannis Duns Scoti D. Augustino conformen

In quâ tractatur de Augustissimo Eucharistiæ Sacramento, ac Sacrificio
Missæ, ...

Bosco, Jean a

Lovanii, 1667

Concl. IV. Omnis Sacerdos bonus juxta ac malus, schismaticus, hæreticus,
excommunicatus, suspensus aut degradatus valide consecrat & offert
Sacrificium.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73377](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73377)

offerre non possunt, nisi qui primâ diei parte conveniunt. Hactenus Pontifex.

Profecto qui audit Missam, non solum vult corporaliter videre, vel audire, ut patet in surdo & cæco; nec etiam vult tantum corporaliter adesse, quia potest sic adesse, & non audire. Vult ergo cum Sacerdote illud Sacrificium offerre. Nec enim sufficit, quod Sacerdos velit pro me offerre, quoniam tametsi positivè me excluderet, adhuc verè audivissem Sacrum.

31. Quâdam ratione omnines fideles offerunt.
Cæterum generalissimâ ratione omnibus fidelibus attribuitur denominatio offerentium, quatenus sunt membra Ecclesiæ, cujus nomine Sacerdos offert. Siquidem illa quoque Missæ (in quibus solus Sacerdos sacramentaliter communicat) verè communes censeri debent; partim quod in eis populus spiritualiter communicet; partim verò quod à publico Ecclesiæ ministro non pro se tantum, sed pro omnibus fidelibus, qui ad Corpus Christi pertinent, celebrentur. Ita Tridentinum sess. 22. cap. 6.

deducitur ex Tridentino,

& convenienti ratione.

Planè conveniens erat, ut Sacrificium, utpote cultus publicus & solemnus, quodammodo naturalis, in omni lege ab omnibus posset offerri per se, vel per manus Sacerdotis, propriè vel impropriè; per se & propriè à Sacerdotibus, per manus autem Sacerdotis, & impropriè à laicis: hi enim nullam faciunt actionem Sacrificio essentiali, ut liquidò constat ex antedictis. Et aliàs sine causa Tridentinum sess. 22. cap. 1. & alibi specialiter diceret Sacerdotes à Christo institutos ad sacrificandum sive offerendum, si æquè propriè laici offerrent.

Sed numquid omnis Sacerdos, bonus juxta ac malus, excommunicatus, præcisus &c. validè consecrat & offert?

CONCLUSIO IV.

Omnis Sacerdos bonus juxta ac malus, schismaticus, hæreticus, excommunicatus, suspensus aut degradatus validè consecrat & offert Sacrificium.

32. Probatur conclusio ex communi sensu Ecclesiæ, & Scotus.
E St communis sensus Ecclesiæ: nusquam enim legitur aliquis Sacerdos veniens ab hæresi vel schismate, vel ob quodcumque aliud impedimentum fuisse reordinatus.

Probatur apud Scotum 4. dist. 13. q. 2. n. 2. Nulla ostenditur causa, cur ille qui ipsum Baptismum amittere non potest, ius dandi amittere possit (1. q. 1. cap. 97. quod desumptum est ex Divo Augustino lib. 2. contra Epistolam Parmeniani cap. 13.) Ergo à simili, qui Ordinem Sacerdotalem

S. Aug.

fundato in

amittere non potest, nec ius conscientiam amittere potest; sed nullus Sacerdos potest amittere potestatem sacerdotalem, quia character est indelebilis; ergo &c.

Sanè characterem Sacerdotii indelebilem esse, nimis apertè definit Tridentinum sess. 7. de Sacramentis in genere can. 9. Si quis dixerit in tribus Sacramentis, Baptismo scilicet, Confirmatione, & Ordine non imprimi characterem in anima, hoc est, signum quoddam spirituale & indelebile, unde ea iterari non possunt, anathema sit.

Et specialiter Sacerdotem non posse amittere suam potestatem clarissimè docet sess. 23. cap. 4. dicens: Quoniam verò in Sacramento Ordinis, sicut & in Baptismo, & in Confirmatione character imprimitur, qui nec deleri nec auferri potest: merito sancta Synodus damnat eorum sententiam, qui asserunt, novi Testamenti Sacerdotes temporariam tantummodo potestatem habere, & semel ritè ordinatos, iterum laicos effici posse, si verbi Dei ministerium non exerceant.

Hinc can. 4. Si quis dixerit, per sacram Ordinationem . . . non imprimi characterem, vel eum, qui Sacerdos semel fuit, laicum rursus fieri posse, anathema sit.

Quid ergo miramur, si quilibet Sacerdos semper validè consecrat, suppositâ legitimâ materiâ & formâ ac debitâ intentione? Certè si hoc non posset, non esset Sacerdos, sed laicus: nam principalis potestatis Sacerdotis, per quam à laico distinguitur, est potestas consecrandi Corpus & Sanguinem Christi.

Si dixeris; poterit retinere potestatem absolvendi à peccatis, per quam sufficienter distinguitur à laico. Respondeo, potestatem in Corpus Christi mysticum, essentialiter præsupponere potestatem in Corpus Christi verum, de quo suo loco.

Nec obstat, inquit Scotus supra n. 4. si dicitur de degradato, quia sit non Sacerdos: si enim hoc verum est, non est instantia ista de aliquo Sacerdote: dicitur tamen non esse verum, quia characterem non potest aliquis degradans delere. Nec conceditur, quod si quis potest ministerialiter aliquid conferre, quod sic potest ministerialiter auferre, quia Deus non sic eum instituit ministrum in amissione, sicut in collatione.

Et tunc illa regula: Facilius est destruere, quàm construere, non conceditur de ministerialiter agente in Sacramentis. Pro quo adduci potest illud Pauli 2. Cor. cap. ultimo: Non dedit Deus nobis potestatem in destructionem, sed in edificationem. Hæc ille.

Cui si rursus objicias: Degradatus non manet Sacerdos; quia spoliatur privilegio Clericali, & traditur Curie sæculari. Respondet n. 5. Non est essentialis Ordini habere illud privilegium concomitans: quod satis persuadetur; quia illud privilegium videtur concessum ab Imperatore Constantino.

Constantino : Ordo non. Aliquando etiam Sacerdos erat sine tali privilegio, scilicet ante concessionem.

Parum autem refert, an illa concessio primùm facta fuerit à Constantino, an verò ante Constantinum ab ipsa Ecclesia, prout videtur colligi ex Epistola Alexandri primi ad omnes orthodoxos, Epistolâ Gajj ad Felicem Episcopum, & Epistolâ secundâ Marcellini ad universos Episcopos Orientales. Primus sedit anno 109. alii duo tertio seculo. Unde signanter dixit Scotus: Videtur concessum ab Imperatore Constantino; quia ipse primus Principum hoc privilegium admisit (ut aliquibus placet) in Concilio Nicæno, quando pronuntiavit Episcopos à solo Deo judicandos. Sed de his alibi.

Sicuti si Rex Hispaniæ aliquem ex suis subditis traderet Regi Franciæ pro qualitate delicti puniendum: quis diceret Regem Franciæ solùm esse ministrum & executorem sententiæ Regis Hispaniæ? Sic ergo Ecclesia, quæ per supremam suam potestatem Clericos exemtit à iudicio Regum & Principum sæcularium, eosdem aliquando propter certa delicta jurisdictioni ipsorum restituit, ut liberè de talibus agant ac si numquam exempti fuissent.

Unde notat Bonacina disp. 4. de Degradatione n. 2. quòd non omnia realiter degradatus tradendus sit brachio sæculari (quidquid nonnulli contradicant) cùm fieri possit, ut spoliatio privilegii Clericalis sit pœna proportionata delicto jam commisso. Peccet ergo rursùm talis Clericus degradatus, quis prudenter timeat, ne iudex sæcularis ipsum possit punire, tamquam legitimus & proprius ejus Superior? Certè punire poterit eodem modo, quo potuisset antequam esset Clericus, vel antequam Clerici essent per Ecclesiam à iudiciis sæcularibus exempti.

Sed revertamur ad Conclusionem principalem, contra quam præterea objicitur de hæretico, & schismatico, quod non conficiatur. Quia, inquit Scotus n. 6. Sacerdos non offert in persona propria, sed in persona Ecclesiæ, cuius est minister; hic tamen est præcisus ab ea. Probatum antecedens per hoc quod dicit Sacerdos, Offerimus tibi &c. non dicit, Offero.

Respondet Doctor: Quòd oblatio non pertinet ad rationem consecrationis, nec necessario requiritur, quòd offeratur.

Contrà; saltem oblatio pertinet ad rationem Sacrificii. Et ideo Scotus communiter citatur, quasi docuisset, hæreticum, aut excommunicatum, estò validè consecraret, nullatenus tamen sacrificare. Sed perperàm; jam enim diffusius suprà expendimus Doctorem Subtilem non constituisse essentialem rationem Sacrificii novæ Legis in oblatione vocali, antecedente vel consequente consecrationem. Vide ibi dicta.

Atque ut verum esset, quòd Adversarii Scoti falsò imponunt, scilicet Sacrificium non esse in consecratione, sed in vocali oblatione: ergo juxta Scotum hæreticus non sacrificat; nego Consequentiam. Attende & appende: Efferiam, inquit Doctor suprà, quòd verum sit, quòd oportet quemlibet conscientem consecrare in fide Ecclesiæ, bene potest non solùm schismaticus; sed etiam hæreticus, quòd plius est: pœne quòd sit hæreticus, potest circa Eucharistiam habere intentionem Ecclesiæ in consecrando, & hanc intentionem in universali, intendendo scilicet sacere, quòd Christus instituit faciendum, & quòd Ecclesia facit, licet non intendat in speciali, quia credit Eucharistiam nihil valere. Ubi occurritur alteri objectioni de intentione debita, de qua satis fusè egimus in disput. 1. de Sacramentis in genere.

38. ut declaratur in simili.

Non omnia realiter degradatus tradendus est brachio sæculari.

39. Obiectio contra conclusionem principalem. Scotus.

Respondit Scotus.

40. Scotus natus quem docuit hæreticum non sacrificare.

36.

Verba Scoti ulterius examinatur

Ensis VIII.

37. Clericus per degradationem realem spoliatur omni suo privilegio.

adeoque Index in cultris non est merus executor sententiæ Iudicis Ecclesiastici.

Probatur
ex ejus ver-
bis.

Potro impresentiarum ex illis verbis sic arguuntur: Ecclesia non minus prohibet hæretico, schismatico &c. conficere Sacramentum, quam offerre Sacrificium: & tamen in conficiendo habet intentionem Ecclesiæ, id est, vult facere quod facit Ecclesia, & per consequens Ecclesia vult facere quod ipse facit, estd prohibeat ipsi hoc facere: ergo similiter in offerendo habebit intentionem Ecclesiæ, scilicet offerre, quod Christus instituit offerendum, & quod Ecclesia per suos ministros vult offerre: quid ni ergo offerat nomine Ecclesiæ?

Hæreticus
potest offer-
re nomine
Ecclesiæ.

Trident.

Non quasi Ecclesia approbet in particulari oblationem hæretici, schismatici &c. supponitur enim Ecclesiæ prohibitio; sed quoniam oblatio ex se munda est, *Quæ* (ut docet Tridentinum sess. 22. cap. 1.) *nulla indignitate aut malitia offerentium inquinari potest.* Et cum aliunde secundum Scotum Quodl. 20. n. 24. Sacrificium acceptetur ratione voluntatis Ecclesiæ generalis, de qua superius actum fuit, nescio quare Ecclesia, supposita malitia hominum, non veller tribuere illi Sacrificio omnem rationem meriti, quam potest.

41.
sive ejus
vocetur
membrum;
sive non,

Dices; quia Sacerdos non est membrum Ecclesiæ. Respondeo; pro majori parte est questio de nomine. Enimvero quoddam talis Sacerdos sit plenè subjectus jurisdictioni Ecclesiæ, nemo dubitat; vocetur membrum, vel non vocetur, parum refert ad hoc, ut Ecclesia, si velit, possit per illum, tamquam suum ministrum ratione characteris, offerre Sacrificium. Et quamvis id ipsi prohibeat, imò ipsum incapacem reddat participationis fructus generalis cum cæteris membris Ecclesiæ (ex quo sufficienter dicitur præcisus) equidem nihil obstat quò minus Ecclesia possit velle, imò de facto velit, ut fructus generalis hujusmodi Sacrificii obveniat cæteris membris, adeoque hujusmodi Sacrificium cæteris membris valeat quantum valere possit.

42.

Responde-
tur ad au-
thoritates
Patrum.

Atque hæc occasione verborum Scoti, ex quibus nihil certi habere possumus de ejus mente circa essentiam Sacrificii, cum de hac expressè ibi non agat.

Ad alias auctoritates Patrum aut Pontificum, qui dicunt consecrationes hæreticorum, schismaticorum &c. esse vanas & irritas; Respondeo, tantum velle, quòd reprobentur ab Ecclesia, tamquam illicita & sacrilega; nisi forte intelligantur de illis hæreticis, vel schismaticis, qui non sunt legitime consecrati.

Deus non
maledicit
hostiæ quæ
offeritur à
malo Sacer-
dote,
Ut bene
Scotus.

Neque Deus maledicit propriè ipsi hostiæ, quæ sibi offeritur à malo Sacerdote, sed ipsi Sacerdoti, qui offerendo mortaliter peccat.

Ad primum, inquit Scotus 4. dist. 13. q. 2. n. 19. *potest exponi illa Glossa illius verbi Malachia (2. v. 2. Maledicam benedictionibus vestris) Maledicam quidquid à vobis benedicatur, supple, in quantum mali estis, quia mali in quantum hujusmodi adulando benedicunt malis; quibus Deus ve-*

raciter maledicit: sed in Eucharistia Sacerdos non benedicat in quantum malus; sed in quantum habet in benedicendo & consecrando intentionem Ecclesiæ.

Unde præclare Divus Augustinus lib. 2. contra Epistolam Parmeniani cap. 13. *Constat sanctitatem Sacramentorum in perversis & sceleratis hominibus, sive in eis, qui intus sunt, sive in eis qui foris sunt, impollutam atque inviolabilem permanere, & quia dicuntur ea mali polluere, quantum in ipsis est dicuntur, cum illa impolluta permaneant.* Plura ad hoc propositum vide disp. 1. de Sacramentis in genere sect. 7. concl. 2.

Ergo, inquit Scotus 4. dist. 13. q. 2. n. 2. *quicumque Sacerdos, quantumcumque malus potest habere sanctitatem Sacramentorum eandem cum bono: quidni etiam sanctitatem Sacrificii? Non renuo, sive dixeris Sacrificium consistere in oblatione, sive in consecratione, intelligendo sanctitatem ex opere operato aut quasi.*

Si oblatio Sacramenti (inquit Scotus 4. d. 13. q. 2. n. 19.) in quantum oblatio Sacramenti habeat efficaciam pro illo, pro quo offertur, necesse est concedere, quòd oblatio facta à malo æqualem habeat efficaciam, sicut illa, quæ est facta à bono. Sed hæc multa alia concurrentia in Missa per modum orationis multum faciunt ad efficaciam Missæ (quod videtur probabile, quia devotio in una alia oratione, non multo minus distat apud Deum à devotione, in quibusdam pertinentibus ad Missam, & devotio acceptatur secundum merita illius cuius est devotio) sequitur quòd Missa melioris erit melior, & tamen Sacramentum utrobique est æquale. Hæc ille.

A quo si quæras, quid simpliciter tenendum? Responder: Nullum bonum recompensatur deus secundum iustitiam retributivam (ergo loquitur de sanctitate ex opere operantis) nisi propter aliquod meritum, cui correspondet illud bonum: istud meritum, quod dicitur esse in celebratione Missæ, ut Missa est, non potest esse meritum abstractum, sicut idea Platonis: ergo oportet quòd sit realiter aliquod meritum. Vel ergo totius Ecclesiæ, vel alicuius membri: non est autem totius Ecclesiæ, nisi quia alicuius partis; non est autem partis mala & mortua in toto, sicut esset partis viva, id est existens & operantis in charitate (quod requiritur ad sanctitatem ex opere operantis) ergo in Missa non est tantum meritum cuiuscumque, quando est mali, sicut quando est boni; & per consequens, Deus secundum iustitiam retributivam non habet alicui in Ecclesia, nec toti Ecclesia recompensare tantum bonum pro ista, sicut pro illa.

Cæterum cum oblatio in Lege novâ, seu consecratio non sit actus jurisdictionis respiciens subditos, sed tantum Ordinis respiciens materiam consecrandam, quid mirum si Sacerdos quantumcumque malus validè offerat & consecret? Etenim, ut dictum est supra, character Ordinis numquam amittitur. *Utrumque (Baptismus & Ordinatio) Sacramentum est, & quâdam consecratione utrumque homini datur, illud cum baptizatur, istud cum ordinatur, idemque*

in Ecclesia Catholica utrumque non licet iterari. Nam si quando ex ipsa parte venientes etiam Præpositi pro bono pacis correcto scismatis errore suscepti sunt: & si visum est, opus esse, ut eadem officia gererent, quæ gerebant, non sunt rursus ordinandi: sed sicut Baptismus in eis, ita Ordinatio mansit integra, quia in præcissione fuerat vitium, quod unitatis pace correctum est, non in Sacramento, quæ ubique sunt, vera sunt. Hæc Divus Augustinus supra, de quibus nefas est dubitare.

Equidem dubitasse videtur Magister 4. dist. 13. de veritate nostræ Conclusionis dicens: Illi qui excommunicati sunt, vel de hæresi manifestè notati, non videntur hoc Sacramentum (Eucharistiam intelligit) posse consecrare, licet Sacerdotes sint.

Sed non est audiendus, ut manifestum arbitror ex jam dictis, si per ly Possit consecrare, intelligat consecrationem validam; secus si licitam tantum. Constat profectò nimis multa requiri ad consecrationem licitam, quæ non sunt necessaria ad consecrationem validam.

Rogas, quemam illa sint? Respondeo cum Scoto supra n. 7. Omnia possunt reduci ad tria, loquendo de illis, quæ non requiruntur ad simpliciter posse: quia vel ista requiruntur ex parte Ministri, vel loci, vel temporis. . . . . Ex parte ministri sunt in duplici differentia, quædam sunt amotiones impedimentorum & quædam appositiones convenientium seu idoneorum.

Porro impedimenta sunt, vel culpa tantum, vel pœna tantum, vel nec culpa, nec pœna. De impedimento culpæ, quomodo scilicet existens in peccato mortali non potest ordinatè consecrare, dictum est disp. 1. de Sacramentis in genere sect. 7. conclus. 11. de impedimento autem quod nec est culpa, nec pœna, scilicet cum quis non est jejunos jejunio naturæ, egimus disp. 4. sect. 11. conclus. 2. & sequentibus.

Restat ergo hic præcisè videre de impedimento, quod est pœna canonica quæ secundum Scotum, est aliqua prohibitio actus exercendi, vel gradus recipiendi qui alias competeret non prohibito. Huiusmodi autem pœna (prosequitur Doctor) multa sunt non fundata super aliquam panam vel defectum naturalem ut degradatio, irregularitas, excommunicatio maior, suspensio ab executione eorum, quæ sunt Ordinis, simonia, infamia, & quædam alia huiusmodi ad ista reducibilia, ut sub infamia potest contineri esse publicum peccatorem, quod continet multa, scilicet publicum formicarium, publicum usurarium & huiusmodi.

Aliquæ autem pœna canonica fundantur super defectus naturales: non enim voluit Ecclesia quascumque personas defectuosas ministrare in altari: & merito, quia in veteri Lege Levit. 21. ponitur lex homini, qui habuerit maculam, quod non offerret Deo suo panem, nec accedat ad ministerium eius.

Isti autem defectus sunt, in quibus esset scandalum pusillorum, si taliter defectuosus in naturalibus

ministraret; & rationabiliter; quia quicquid sine peccato mortali potest dimitti, vitandum est; si ex exercitio eius oritur scandalum pusillorum: tale scandalum oriretur si notabiliter defectuosus in naturalibus, ut mutilatus, vel horribili infirmitate visum, ut leprâ & huiusmodi, ministraret in altari.

Ideo Ecclesia rationabiliter talibus defectibus naturalibus adiunxit pœnas canonicas, scilicet prohibitiones ministrandi propter reverentiam Sacramenti & ad vitandum scandalum pusillorum. Et istæ prohibitiones patent in canone dist. 25. & extra de corpore vitiatæ.

Concludit Scotus supra n. 8. Requiritur ergo in ordinatè consecrante (Eucharistiam) ablatio omnium horum impedimentorum: quia habens quodcumque istorum si consecrat, facit contra prohibitionem Ecclesiæ, & per consequens non ordinatè.

Secundum requisitum ex parte ministri (prosequitur Doctor n. 9.) est appetitio convenientium, scilicet ornamentorum, ut habetur de Consec. dist. 1. cap. Vestimenta. dicitur ibi quod vestimenta Ecclesiæ quibus Deo ministratur, debent esse sacrata, & honesta, quibus in aliis usibus non debent uti, quam in Ecclesiasticis, & Deo dignis officiis.

Quæ autem sint hæc indumenta, exponit Innocentius de Officio Missæ parte 1. cap. 10. Sunt, inquit, sex indumenta communia Episcopis, & Presbyteris, scilicet amictus, alba, cingulum, stola, manipulus, & planeta. Sed de his plura in sequentibus, ubi de celebratione Missæ; prout etiam de requisitis ex parte loci vel temporis.

Solum hic quero, an licitè plures Sacerdotes simul consecrent eandem hostiam, & Respondeo:

CONCLUSIO V.

Semper validè, sæpè etiam licitè, plures Sacerdotes simul consecrant eandem hostiam.

DE prima parte vide dicta disp. 2. de Baptismo sect. 5. concl. 5. Nam quod attinet ad valorem Sacramenti, quæ plurium simul eundem baptizantium, eadem est ratio plurium simul consecrantium eandem hostiam; quippe cur minus valeat plurium consecratio, quando simul absolvunt verba consecrationis, quam plurium baptizatio quando simul absolvunt materiam & formam Baptismi? Certè nulla est ratio disparitatis.

Sed quoniam rarissimè evenit, plures simul absolvere verba consecrationis, ideo vix unquam validè plures simul consecrant eandem hostiam. Unde quando dicit Conclusio: Semper validè, intellige quando simul eodem tempore, vel instanti temporis absolvunt verba consecrationis.

scandalum pusillorum.

48. Requiritur appetitio convenientium ornamentorum

Quæ sint illa.

49. Valide consecratur eadem hostia a pluribus

si simul absolvant verba consecrationis.